

HAMİLİNE YAZILI PAY SENETLERİNİN MERKEZİ KAYIT KURULUŞUNA BİLDİRİLMESİ VE KAYIT ALTINA ALINMASI

1. GİRİŞ

Ülkemizin makro ekonomik politikaları ve diğer gelişmeler sermayenin tabana yayılması isteğini doğurmuştur. Şirketlerin halka arz yoluyla sermaye yapılarını güçlendirme arzusu olmasına rağmen borsaya kota olmuş şirket sayısı bin'li rakamlarla ifade edilmektedir. Borsaya kote edilmemiş şirketlerin de sermaye yapıları ve diğer parametrelerle kayıt altına alınma ve denetim parametreleri çok sık tartışılmıştır.

Ekonomik yaşamın ihtiyacı ve küresel gelişmelerle birlikte 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Şubat 2011'de kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Yeni Türk Ticaret Kanunu bu istem üzerine kurulmuş ve bu doğrultuda hazırlanmış olmasına rağmen istenilen amaca ulaşılma çalışmaları ve tartışmalar devam etmektedir. Covid 19 salgını ile birlikte dijitalleşmenin önemi artmış ve ekonomik yaşamda hızla etkinliği artarak devam etmiştir.

Ülkemizde 151.000'e yakın Anonim Şirket'den tamamına yakını ilgilendiren Ticaret Bakanlığı Tebliği 06.Nisan 2021 tarih ve 31446 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Buna göre BİST'e kote edilmemiş Anonim Şirketlerin de Merkezi Kayıt Kuruluşu'na bildirilmesi ve kayıt edilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

Kısaca; ilgili Tebliğ ile Borsa'ya kote edilmemiş Anonim Şirketlerin;

✓ Hamiline yazılı pay senetlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketine bildirilmesi ve kaydedilmesine ilişkin usul ve esaslar ile bu kapsamda alınacak ücretleri,

✓ Pay sahipleri çizelgesinin Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketten sağlanmasının usul ve esasları belirlenmiştir.

Diğer taraftan bu Tebliğ, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü maddesi uyarınca payları kayden izlenen şirketler dışında kalan anonim şirketleri kapsamaktadır.

30.12.2012 tarih ve 28513 sayılı Resmi Gazete 'de Yayınlanmış bulunan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi başlıklı 13'ncü maddesi aynen aşağıdaki gibidir;

(1) Sermaye piyasası araçlarının senede bağlanmaksızın elektronik ortamda kayden ihracı esastır. Kurul, kayden ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarını ve kayden izlenecek hakları belirler; türleri ve ihraççıları itibarıyla kaydileştirmesine, kayıtların tutulmasına ve üyelik şartlarını kaybeden ihraççıların paylarının kayden izlenmesinin sona erdirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenler.

(2) Kaydi sermaye piyasası araçları, nama veya hamiline yazılı olmalarına bakılmaksızın isme açılmış hesaplarda izlenir. Kurul, sermaye piyasası aracının türüne ve ihraççısının veya MKK üyesinin niteliğine göre sermaye piyasası araçlarının hak sahibi ismine hesap açılmaksızın hesapların toplu olarak tutulmasına karar verebilir.

(3) Kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin haklar, MKK tarafından izlenir. Kayıtlar, MKK tarafından oluşturulan elektronik ortamda, bu kuruluşun üyelerince tutulur.

(4) Kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde teslimi zorunludur. Teslim edilen sermaye piyasası araçları kendiliğinden hükümsüz hâle gelir. Teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları ise kaydileştirilme kararından sonra borsada işlem göremez, aracı kurumlarca bu sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılık edilemez.

(5) Kayden izlenen sermaye piyasası araçları üzerindeki hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesinde, MKK'ya yapılan bildirim tarihi esas alınır.

(6) Payların devrinin, 6102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde ortaklıklar tarafından pay defterine kaydında, ilgililerin başvurusuna gerek kalmaksızın MKK nezdinde izlenen kayıtlar esas alınır.

(7) Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarına ilişkin tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli talepler münhasıran MKK'nın üyeleri tarafından yerine getirilir. İlgili kanunlar uyarınca elektronik ortamda tebligatı yapılan alacakların takip ve tahsiline ilişkin hükümler saklıdır.

Yukarıda ifade edildiği üzere Tebliğde, söz konusu madde uyarınca payları kayden izlenen şirketler dışında kalan anonim şirketlerince ihraç edilen hamiline yazılı pay senetlerinin kaydedilmesi ile ilgili usul ve esaslar belirlenmektedir.

2. HAMILİNE YAZILI PAY SENETLERİNİN BASTIRILMASI, DAĞITILMASI

Tebliğin 4'ncü maddesinde hamiline yazılı pay senetlerinin bastırılması, dağıtılması ve devri ile ilgili hususlar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir;

2.1. Hamiline yazılı pay senetleri, pay bedellerinin tamamının ödenmesinin ardından yönetim kurulunun alacağı bir karara istinaden bastırılır. Yönetim kurulu kararında asgari olarak, bastırılacak pay senetlerinin; adedi, tertibi, itibari değeri, temsil ettiği pay adedi ve tutarı, grubu, şirket tarafından verilen sıra numarası ile toplam pay adedi ve bu paylara karşılık gelen toplam pay bedeli belirtilir.

2.2. Şirketi temsile yetkili olanlarca, yönetim kurulu kararı ve bastırılacak her bir senedin dağıtılacağı hamiline yazılı pay sahibinin;

a) Gerçek kişi ise; adı, soyadı, vatandaşlığı, yerleşim yeri, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı değilse yabancı kimlik numarası, mavi kart numarası veya pasaport numarası,

b) Tüzel kişi ise; unvanı, MERSİS numarası, vergi kimlik numarası veya kayıtlı bulunduğu ülkede verilen sicil numarası ile merkez adresi,

c) İletişim bilgileri, MKK'ye bildirilerek bu amaçla oluşturulan sisteme kaydedilir. Yapılacak bildirimde şirketin iletişim bilgilerine de yer verilir. Pay senedi, sistemde ilgili şirketle ilişkilendirilerek özel algoritma ile üretilen tekil numara altında senet sahibi adına kaydedilir. Yapılan kayıtlar ve üretilen tekil numaralara ilişkin bilgiler MKK sisteminden elektronik ortamda alınır.

2.3. Pay senetleri, MKK tarafından her bir pay senedi için üretilen tekil numarayı içerecek şekilde şirket tarafından bastırılır. Pay senetlerinin bastırılmasına ilişkin yönetim kurulu kararı tescil ve ilan edilir, ayrıca bağımsız denetime tabi şirketlerde şirketin internet sitesine konulur. Yönetim kurulu kararının tescilinden önce, hamiline yazılı pay senetlerinin MKK sistemine kaydedildiği ticaret sicili müdürlüğü tarafından teyit edilir.

2.4. Pay senetleri şirket adına imzaya yetkili olanlardan en az ikisi tarafından imzalanır ve gerekli kontrollerin yapılmasının ardından imza karşılığında pay sahiplerine dağıtılır.

2.5. Pay senetlerinin bastırılması, MKK'ye bildirilmesi ve pay sahiplerine dağıtılması işlemleri, pay bedellerinin tamamının ödenmesi tarihinden itibaren üç ay içinde tamamlanır.

2.6. Sermaye artırımına bağlı olarak hamiline yazılı pay senedi bastırıldığı ve dağıtıldığı durumlarda da bu madde hükmü uygulanır.

3. PAY SENETLERİNİN DEVRİ VE DEVRİN BİLDİRİLMESİ

Tebliğin 5'nci maddesinde de hamiline yazılı pay senetlerinin devri ve bununla ilgili usul ve esaslar açıklanmaktadır;

3.1. Hamiline yazılı pay senetlerinin devri, şirket ve üçüncü kişiler hakkında, ancak zilyetliğin geçirilmesi suretiyle payı devralan tarafından MKK'ye yapılacak bildirimle hüküm ifade eder. Devralan tarafından şirkete başvurulması durumunda devir bildirimini şirket aracılığıyla yapılır.

3.2. Yapılacak bildirimde;

a) Devralan gerçek kişi ise; adı, soyadı, vatandaşlığı, yerleşim yeri, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı değilse yabancı kimlik numarası, mavi kart numarası veya pasaport numarasına,

b) Devralan tüzel kişi ise; unvanı, MERSİS numarası, vergi kimlik numarası veya kayıtlı bulunduğu ülkede verilen sicil numarası ile merkez adresine,

c) Devralanın iletişim bilgilerine, yer verilir. Bildirime pay senedinin bir örneği eklenir.

3.3. Bildirim üzerine devralan, ilgili senetle ilişkilendirilerek senede ilişkin tekil numara altında kaydedilir.

4.PAY SAHİPLERİ ÇİZELGESİNİN MKK'DEN SAĞLANMASI

Tebliğin 6'ncı maddesinde ise Pay sahipleri çizelgesinin MKK'den sağlanmasına ilişkin hususlar yer almaktadır;

4.1. Genel Kurulu toplantıya çağırılar, genel kurula katılabilecekler listesini düzenlerken hamiline yazılı pay sahipleri bakımından MKK'den sağlanan pay sahipleri çizelgesini dikkate alır.

4.2. Pay sahipleri çizelgesinin hazırlanması için, şirketi temsile yetkili olanlarca genel kurul tarihinden en az iki gün önce MKK sistemi üzerinden başvuruda bulunulur. Genel kurul toplantıya mahkeme tarafından yetkilendirilen kayyım veya pay sahibi, azlık, tasfiye memurları tarafından çağrılıyorsa başvuru bunlar tarafından yapılabilir. Pay sahipleri çizelgesinde hamiline yazılı pay sahiplerinin ad ve soyadları veya unvanları, adresleri, sahip oldukları pay miktarı, payların itibarî değerleri ve varsa grupları gösterilir.

5.SONUÇ

Esasen kayıt altına alınma işlemleri Birleşmiş Milletler Konsey Kararlarında da beş temel gerekçe ile belirlenmiş ülkemizde de bu gerekçeler kabul edilerek düzenlemeler bu bağlamda oluşturulmuştur.

Bunlar;

- ✓ İnsan Kaçakçılığı
- ✓ Kadın Ticareti
- ✓ Silah Kaçakçılığı (Ticareti)
- ✓ Uyuşturucu Kaçakçılığı (Ticareti)
- ✓ Terörün Finansmanı

Bize göre kayıt altına alınmaya yönelik her türlü düzenleme yukarıda bahsedilen altı olumsuz unsurla mücadele bağlamında atılmış adımlardandır.

Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihte, hamiline yazılı pay senedine sahip olanlar, MKK'ye bildirilmek üzere pay senetleri Ek-deki örneğe uygun iki suret halinde düzenlenen formla birlikte şirkete başvurur. Pay senedinin gerçekliği ve geçerliliği ile pay sahibine ilişkin bilgilerin doğruluğu yönetim kurulunca kontrol edilerek formun her iki sureti temsile yetkili yönetim kurulu üyesince imzalanır. Islak imzalı formun bir sureti pay sahibine verilir ve pay senedi şirket tarafından teslim alınır. Pay senedi ve pay sahibine ilişkin şirketi temsil ve ilzama yetkili olanlarca bastırılmış ve dağıtılmış hamiline yazılı pay sahibinin bilgileri beş iş günü içinde MKK'ye bildirilerek bu amaçla oluşturulan sisteme kaydedilir. Yapılan

bildirimde ayrıca Şirkete ilişkin iletişim bilgilerine yer verilir. Pay senedi sistemde ilgili Şirketle ilişkilendirilerek özel algoritma ile ¼retilen tekil numara altında senet sahibi adına kaydedilir. Yapılan kayıtlar ve ¼retilen tekil numaralara ilişkin bilgiler MKK sisteminden elektronik ortamda alınır. MKK tarafından senet iÇin ¼retilen tekil numara senet ¼zerinde g¼r¼lebilecek bir yere Şirket tarafından yazılır ve imzaya yetkili olanlardan en az ikisi tarafından imzalanır. Birinci fıkra uyarınca d¼zenlenen formlar, temsile yetkili y¼netim kurulu ¼yesi ve pay sahibi tarafından ayrıca imza edilir. Pay senetleri ve formun bir sureti pay sahibine iade edilir. Pay sahipleri, Şirkete baŐvurmamaları halinde Kanundan doğan paya bağlı haklarını başvuruda bulununcaya kadar kullanamaz. Bu madde uyarınca d¼zenlenen ve Şirket ile pay sahibi tarafından imza edilen form pay senedinin Şirkete teslimi ve senedin pay sahibine iadesinin ispatı dışında herhangi bir amaÇla kullanılamaz. Pay sahibi tarafından Şirkete yapılan başvuru ¼zerine senedin kayıt altına alınması ve ¼retilen tekil numaranın senet ¼zerine yazılması iŐlemlerinin pay sahibinin huzurunda aynı g¼n iÇinde yerine getirildiği hallerde ayrıca form d¼zenlenmeyebilir. Őirketlerini 31/12/2021 tarihine kadar, genel kurulu toplantıya ŐaĐıranlar tarafından genel kurula katılabilecekler listesi d¼zenlenirken hamiline yazılı pay senedine sahip olanlar MKK'ye bildirilmek ¼zere Şirkete başvuruda bulunan ancak hen¼z Şirket tarafından MKK'ye bildirilmeyen pay sahipleri de dikkate alınır. Yayımı tarihinde y¼r¼rl¼Đe giren tebliğ h¼k¼mleri Ticaret Bakanlığı tarafından y¼r¼t¼l¼r.

Şirket y¼netici ve sahipleri ile meslek mensuplarının yukarıda kısaca belirttiğimiz tebliğ h¼k¼mleri doğrultusunda hareket etmeleri risksiz ve yerinde bir Ő¼z¼m olacaktır.

EK-2

ŞİRKETE BİLDİRİM FORMU ÖRNEĞİ

I. Pay Senedine İlişkin Bilgiler

	Senet 1	Senet 2	Senet 3	Senet 4	Senet 5
Tertibi					
İtibari Değeri					
Temsil Ettiği Pay Adedi ve Tutarı					
Grubu					
Sıra Numarası					

II. Pay Sahibine İlişkin Bilgiler

Adı Soyadı / Unvanı	
Uyruğu / Kayıtlı Bulunduğu Ülke	Bu alana gerçek kişiler için vatandaşı olduğu ülke; tüzel kişilerde ise kayıtlı bulunduğu ülke adı yazılacaktır.
Kimlik, Pasaport veya Sicil Numarası	Bu alana gerçek kişilerde TC kimlik numarası, yabancı kimlik numarası, mavi kart numarası veya pasaport numarası; tüzel kişilerde ise MERSİS numarası, vergi kimlik numarası veya kayıtlı bulunduğu ülkede verilen sicil numarası yazılacaktır.
Yerleşim Yeri / Merkez Adresi	
İletişim Bilgisi	Bu alana elektronik posta ve telefon numarası yazılacaktır.

..... ticaret unvanlı Şirketimizce bastırılan ve yukarıda bilgileri yer alan adet hamiline yazılı pay senedi Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi'ne bildirilmek üzere .../.../.... tarihinde aşağıda imzaları bulunan yetkililerimizce teslim alınmıştır.

Teslim Eden
İmza

Teslim Alan
İmza

Şirketimizce teslim alınan adet pay senedi Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi'ne gerekli bildirimlerde bulunularak .../.../.... tarihinde sahibine teslim edilmiştir.

Teslim Eden
İmza

Teslim Alan
İmza

